

**KOMUNIKAT KOMISJI****Dotyczący metodologii analizy pomocy państwa związanej z kosztami osieroconymi***(List Komisji SG (2001)D/290869 z dnia 6.8.2001)***1. WSTĘP**

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 96/92/EC z dnia 19 grudnia 1996 dotycząca wspólnych zasad wewnętrznego rynku energii elektrycznej<sup>1</sup> określiła zasady otwarcia europejskiego sektora elektroenergetycznego na konkurencję. Komisja przykłada szczególną wagę do postępu w zakresie wspólnego rynku energii elektrycznej, co jest znaczącym krokiem w kierunku zakończenia tworzenia rynku wewnętrznego.

Stopniowe przejście od sytuacji mocno ograniczonej konkurencji do rzeczywistej konkurencji na europejskim poziomie musi następować na możliwych do zaakceptowania warunkach ekonomicznych, które uwzględniają szczególną charakterystykę tego sektora. Ta troska jest już odzwierciedlona w dużym stopniu w tekście samej Dyrektywy.

W celu umożliwienia państwom członkowskim poradzenia sobie z szeregiem bardzo specyficznych sytuacji art. 24 zezwala na opóźnienie zastosowania niektórych postanowień tej Dyrektywy na okres przejściowy. Szereg państw członkowskich pragnie również wprowadzić mechanizmy pomocy państwowej mające na celu umożliwienie ich przedsiębiorstwom elektroenergetycznym dostosowanie się do wprowadzenia konkurencji na sprzyjających warunkach. Takie mechanizmy pomocowe nie są objęte zakresem derogacji przewidzianych w art. 24.

Celem niniejszej Notatki jest wyjaśnienie, jak Komisja zamierza, w świetle Dyrektywy 96/92/EC, stosować zasady Traktatu do tego rodzaju pomocy państwowej.

Niniejsza Notatka nie umniejsza zasad w sprawie pomocy państwa, które wynikają z Traktatu Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali, Traktatu Euroatomu i odpowiednich struktur Komisji, wskazówek lub notatek. W szczególności Komisja będzie kontynuować sankcjonowanie pomocy regionalnej i dotyczącej ochrony środowiska zgodnie z odpowiednimi wskazaniem. Podobnie pomoc, która nie mogłaby być usankcjonowana na mocy art. 87 Traktatu ustanawiającego Wspól-

notę Europejską (TWE), będzie tam, gdzie to właściwe, otwarta na analizę w świetle art. 86(2).

**2. ŚRODKI PRZEJŚCIOWE I POMOC PAŃSTWA**

Za wyjątkiem Belgii, Grecji i Irlandii państwa członkowskie miały przetransponować Dyrektywę 96/92/EC do prawa krajowego najpóźniej do dnia 19 lutego 1999r. Belgia i Irlandia miały to zrobić najpóźniej do dnia 19 lutego 2000r., a Grecja najpóźniej do dnia 19 lutego 2001r.

Art. 24 Dyrektywy przewiduje, jednak, że środki przejściowe tymczasowo odbiegające od tej Dyrektywy mogą być usankcjonowane przez Komisję:

„1. *Te państwa członkowskie, w których zobowiązania i gwarancje działania dane przed wejściem w życie niniejszej Dyrektywy nie mogą być honorowane z powodu tej Dyrektywy, mogą wnioskować o tryb przejściowy, który może im być udzielony przez Komisję, uwzględniając m.in. wielkość odpowiedniego systemu, poziom połączeń tego systemu i strukturę sektora elektroenergetycznego danego państwa. Komisja poinformuje państwa członkowskie o tych zastosowaniach przed podjęciem decyzji, biorąc pod uwagę wzgląd na poufność. Taka decyzja będzie opublikowana w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich.*

2. *Tryb przejściowy będzie miał ograniczony czas trwania oraz będzie związany z wygaśnięciem zobowiązań i gwarancji, o których mowa w paragrafie 1. System przejściowy może obejmować odstępstwa od Rozdziału IV, VI i VII niniejszej Dyrektywy. Zastosowanie trybu przejściowego musi być zgłoszone Komisji nie później niż jeden rok od wejścia w życie niniejszej Dyrektywy”.*

Większość państw członkowskich chciała skorzystać z art. 24 i dlatego też powiadomiły one Komisję o środkach przejściowych. Okazało się, że w szeregu państw

<sup>1</sup> Dz. Urz. WE L 27, 30.01.1997, str. 20

członkowskich środki, o których powiadomiono, nie wchodzą w zakres art. 24<sup>2</sup>.

Uwzględniając obecny stan sprawy, Komisja uważa, że decyzje podjęte przez nią na mocy art. 24 mogą tworzyć tryb przejściowy, tylko tam, gdzie wcześniej stwierdziła ona, iż środki notyfikowane przez kraje członkowskie na mocy tego artykułu są niezgodne z postanowieniami Dyrektywy określonymi w Rozdziale IV, V, VI i VII. Na mocy art. 24 sama Komisja może sankcjonować odstępstwa od tych postanowień.

Zgodnie z tym, system opłat wprowadzonych przez dane państwo członkowskie poprzez dowolny fundusz przeznaczony na wyrównanie kosztów zobowiązań i gwarancji, które mogłyby nie zostać uszanowane z powodu zastosowania Dyrektywy 96/92/EC, nie stanowi środka, który może odnieść korzyść z decyzji Komisji przyznającej tryb przejściowy na mocy art. 24 tej Dyrektywy. Taki środek nie wymaga odstępstwa od odpowiednich rozdziałów tej Dyrektywy. Może on z drugiej strony stanowić pomoc państwa, która podlega artykułom 87 i 88 TWE, bez uszczerbku dla Traktatów Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali oraz Euroatomu.

Celem niniejszej Notatki jest pokazanie, jak Komisja zamierza stosować zasady Traktatu do pomocy państwa w przypadku środków przewidzianych dla skompensovania kosztów zobowiązań i gwarancji, których nie można by honorować z powodu Dyrektywy 96/92/EC. W szczególności Notatki nie stosuje się do środków, które nie mogą być sklasyfikowane jako pomoc państwa w rozumieniu art. 87(1) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE) zgodnie z orzeczeniem Trybunału Sprawiedliwości z dnia 13 marca 2001 w sprawie C-379/98 PreussenElektra AG przeciwko Scheswag AG<sup>3</sup>.

### 3. DEFINICJA WŁAŚCIWYCH KOSZTÓW OSIEROCONYCH

Takie zobowiązania i gwarancje działania są zwykle uważane za „koszty osierocone”. Mogą one w praktyce przybierać różne formy: długoterminowych kontraktów na zakup, inwestycji podejmowanych z domniemaną lub sprecyzowaną gwarancją sprzedaży, inwestycji

podejmowanych poza zakresem normalnej działalności, itd. W celu zaliczenia do kosztów osieroconych, które mogą być uznane przez Komisję, takie zobowiązania i gwarancje muszą spełniać następujące kryteria:

3.1 „Zobowiązania lub gwarancje działania”, które mogłyby dać początek kosztom osieroconym, muszą pochodzić sprzed dnia 19 lutego 1997r, daty wejścia w życie Dyrektywy 96/92/EC.

3.2 Istnienie i ważność takich zobowiązań i gwarancji powinna być uzasadniona w świetle podstawowych postanowień prawnych i kontraktowych oraz kontekstu ustawodawczego, w którym zostały podjęte.

3.3. Takie zobowiązania i gwarancje działania muszą być narażone na ryzyko nie uszanowania z powodu postanowień Dyrektywy 96/92/EC. W celu zakwalifikowania do kosztów osieroconych, zobowiązania i gwarancje muszą w konsekwencji stać się nie-ekonomiczne z powodu skutków Dyrektywy i muszą znacząco wpływać na konkurencyjność danego przedsiębiorstwa. Między innymi musi to skutkować zapisami księgowymi (np. rezerwami) planowanymi dla odzwierciedlenia przewidywanego wpływu tych zobowiązań i gwarancji.

Szczególnie tam, gdzie w rezultacie zobowiązań i gwarancji zdolność do istnienia mogłaby być zagrożona bez pomocy lub środków przejściowych, takie zobowiązania i gwarancje są uważane za spełniające wymagania określone w poprzednim paragrafie.

Skutek takich zobowiązań i gwarancji dla konkurencyjności lub zdolności do istnienia przedsiębiorstw będzie oceniany na poziomie skonsolidowanym. Aby jakieś zobowiązania lub gwarancje stanowiły koszty osierocone, musi być możliwe ustalenie związku przyczynowo- skutkowego pomiędzy wejściem w życie Dyrektywy 96/92/EC a trudnościami, które mają zainteresowane przedsiębiorstwa w honorowaniu lub zapewnieniu zgodności z tymi zobowiązaniami lub gwarancjami. W celu ustalenia takiego związku przyczynowo- skutkowego, Komisja weźmie pod uwagę spadek cen na energię elektryczną albo stratę udziałów w rynku tych przedsiębiorstw. Zobowiązania i gwarancje, które niezależnie od wejścia w życie Dyrektywy nie mogły być honorowane, nie stanowią kosztów osieroconych.

<sup>2</sup> patrz w szczególności na Decyzje Komisji 1999/791/EC, 1999/792/ED, 1999/795/EC, 1999/796/EC, 1999/797/EC oraz 1999/798/EC dotyczące odpowiednio Zjednoczonego Królestwa, Francji, Austrii, Niemczech, Hiszpanii i Danii, zgodnie z art. 24 Dyrektywy 96/92/EC (Official Journal L 319. 11.12.1999)

<sup>3</sup> [2001] ECR I-....

3.4 Takie zobowiązania i gwarancje muszą być nieodwołalne. Gdyby przedsiębiorstwo miało możliwość odwołania od płatności lub zmodyfikowania takich zobowiązań lub gwarancji, będzie musiało to być uwzględnione w kalkulacji odpowiednich kosztów osieroconych.

3.5 Zobowiązania lub gwarancje łączące przedsiębiorstwa należące do jednej i tej samej grupy nie mogą, jako zasada, być zakwalifikowane jako koszty osierocone.

3.6 Koszty osierocone to koszty ekonomiczne, które muszą odpowiadać rzeczywistym sumom zainwestowanym, zapłaconym lub płatnym na mocy zobowiązań albo gwarancji, z których wynikają: dlatego też obliczenia z jednolitą stawką nie mogą zostać zaakceptowane chyba że można wykazać, iż odzwierciedlają one realia ekonomiczne.

3.7 Koszty osierocone muszą być podane w wartościach netto, bez dochodów, zysków lub wartości dodanej związanej z zobowiązaniami lub gwarancjami, z których wynikają.

3.8 Koszty osierocone muszą być oszacowane w wartościach netto bez żadnej pomocy zapłaconej lub płatnej w odniesieniu do aktywów, do których się odnoszą. W szczególności, gdy zobowiązanie albo gwarancja działania odpowiada inwestycji będącej przedmiotem pomocy państwa, wartość pomocy musi zostać odjęta od kosztów osieroconych wynikających z takiego zobowiązania albo gwarancji.

3.9 Jeśli koszty osierocone wynikają z zobowiązań lub gwarancji, które są trudne do honorowania z powodu Dyrektywy 96/92/EC, obliczenia odpowiednich kosztów osieroconych będą uwzględniały rzeczywistą zmianę w czasie warunków ekonomicznych i konkurencji przeważających na krajowym rynku energii elektrycznej i rynku Wspólnoty. W szczególności, jeśli zobowiązania i gwarancje mogą stanowić koszty osierocone z powodu przewidywanego spadku cen energii, obliczenia tych kosztów osieroconych muszą uwzględniać rzeczywiste ruchy cen na energię elektryczną.

3.10 Koszty zamortyzowane przed transpozycją Dyrektywy 96/92/EC do prawa krajowego nie mo-

gą stanowić podstawy dla kosztów osieroconych. Jednakże rezerwy lub amortyzacja aktywów wprowadzone do bilansu danych przedsiębiorstw ze sprecyzowanym celem uwzględnienia przewidywanych skutków Dyrektywy mogą odpowiadać kosztom osieroconym.

3.11. Odpowiednie koszty osierocone nie mogą przekraczać minimalnego poziomu niezbędnego dla umożliwienia zainteresowanym przedsiębiorstwom kontynuowania honorowania albo zapewnienia zgodności z zobowiązaniami lub gwarancjami podanymi w wątpliwość przez Dyrektywę 96/92/EC<sup>4</sup>. W konsekwencji będą one musiały być skalkulowane z uwzględnieniem najbardziej oszczędnego rozwiązania (przy braku jakiegokolwiek pomocy) z punktu widzenia zainteresowanego przedsiębiorstwa. Może to obejmować, m.in., wygaśnięcie zobowiązań albo gwarancji powodujących koszty osierocone albo pozbycie się wszystkich bądź niektórych aktywów powodujących te koszty osierocone (jeśli nie sprzeciwia się to rzeczywistym zasadom samym tych zobowiązań albo gwarancji).

3.12 Koszty, jakie niektóre przedsiębiorstwa mogą mieć do poniesienia po czasie wskazanym w art. 26 Dyrektywy (18 lutego 2006r.) nie mogą, jako zasada, stanowić odpowiednich kosztów osieroconych w rozumieniu niniejszej metodologii<sup>5</sup>. Jednakże, jeśli okaże się to niezbędne, Komisja może we właściwym trybie uwzględnić takie zobowiązania lub gwarancje oraz, jeśli to właściwe, uznać je za odpowiednie koszty osierocone w następnym etapie otwierania rynku energii elektrycznej Wspólnoty.

<sup>4</sup> Dlatego też w przypadku długoterminowego kontraktu na sprzedaż lub zakup, koszty osierocone będą kalkulowane przez porównanie z warunkami, na których na zliberalizowanym rynku przedsiębiorstwo byłoby normalnie zdolne do sprzedaży lub nabycia rozważanego produktu, przy założeniu równości wszystkich spraw.

<sup>5</sup> Należy zrozumieć, że inwestycje, które nie mogą być odzyskane albo nie są ekonomicznie zdolne do istnienia w rezultacie liberalizacji wewnętrznego rynku energii elektrycznej mogą stanowić koszty osierocone w rozumieniu niniejszej metodologii, w tym w przypadkach, gdy mają one, w zasadzie, wykraczać poza rok 2006. Ponadto, zobowiązania lub gwarancje, których honorowanie absolutnie musi być kontynuowane po dniu 18 lutego 2006r., ponieważ nie zrobienie tego mogłoby doprowadzić do wielkiego ryzyka dotyczącego ochrony środowiska, bezpieczeństwa publicznego, ochrony społecznej pracowników albo bezpieczeństwa sieci elektroenergetycznej, mogą, jeśli jest to właściwie uzasadnione, stanowić odpowiednie koszty osierocone zgodnie z niniejszą metodologią.

*Dla państw członkowskich, które otwierają swój rynek szybciej niż jest to wymagane Dyrektywą, Komisja może zgodzić się uznać za odpowiednie koszty osierocone zgodnie z niniejszą metodologią koszty, jakie niektóre przedsiębiorstwa mogą mieć do poniesienia po czasie wskazanym w art. 26 Dyrektywy, jeśli takie koszty wynikają z zobowiązań albo gwarancji spełniających kryteria punktów 3.1 do 3.12 oraz pod warunkiem, że są one ograniczone do okresu nie wykraczającego poza dzień 31 grudnia 2010 roku.*

#### 4. KOSZTY OSIEROCONE A POMOC PAŃSTWA

Ogólną zasadą określoną w art. 87(1) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE) jest, że pomoc państwa jest zabroniona. Jednakże, paragrafy 2 i 3 tego artykułu przewidują szereg odstępstw od tej reguły. Ponadto zgodnie z art. 86(2) „przedsiębiorstwa, którym powierzone jest wykonywanie usług ogólnego, ekonomicznego zainteresowania albo mające charakter monopolu nastawionego na dochody” są przedmiotem zasad zawartych w Traktacie, w szczególności zasad konkurencji, o tyle, o ile zastosowanie tych zasad nie hamuje wykonywania, w prawie lub w rzeczywistości, poszczególnych zadań im przydzielonych. W żadnym przypadku nie może to mieć wpływu na handel w zakresie sprzecznym z interesami Wspólnoty.

Pomoc państwa odpowiadająca właściwym kosztom osieroconym zdefiniowanym w niniejszej Notatce jest przewidziana dla ułatwienia przejścia przedsiębiorstw elektroenergetycznych do konkurencyjnego rynku energii elektrycznej. Komisja może pozytywnie ocenić taką pomoc w zakresie, w którym zniekształcenie konkurencji jest zrównoważone przez wkład wniesiony przez tę pomoc do osiągnięcia celu Wspólnoty, którego siły rynkowe nie mogłyby zapewnić. W rzeczywistości, zniekształcenie konkurencji, wynikające z pomocy zapłaconej dla ułatwienia przejścia przedsiębiorstw elektroenergetycznych od mocno zamkniętego rynku do częściowo zliberalizowanego nie może być sprzeczna z ogólnym interesem, o ile jest ograniczona w czasie i w jej skutkach, ponieważ liberalizacja rynku energii elektrycznej leży w ogólnym interesie wspólnego rynku zgodnie z art. 2 i 3(1)(t) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE) i uzupełnia posunięcia na rzecz utworzenia rynku wewnętrznego. Komisja podziela również pogląd, że pomoc udzielona na koszty osierocone umożliwia przedsiębiorstwom elektroenergetycznym zmniejszenie ryzyka związanego z ich historycznymi zobowiązaniami lub inwestycjami oraz może

w ten sposób zachęcić je do długoterminowego utrzymania ich inwestycji. Wreszcie, gdyby nie było kompensaty kosztów osieroconych, większe byłoby ryzyko, że przedsiębiorstwa te mogłyby przenieść całkowity koszt swoich nie-ekonomicznych zobowiązań lub gwarancji na związanych z nimi klientów.

Pomoc na rzecz skompensowania kosztów osieroconych w sektorze elektroenergetycznym może być dalej uzasadniona w porównaniu do innych zliberalizowanych sektorów przez fakt, że liberalizacji rynku energii elektrycznej nie towarzyszy ani szybszy postęp technologiczny ani zwiększony popyt oraz przez fakt, iż trudno wyobrazić sobie w interesie ochrony środowiska, bezpieczeństwa dostaw i gładkiego funkcjonowania gospodarki Wspólnoty, aby przed rozważeniem, czy przyznać przedsiębiorstwom elektroenergetycznym wsparcie ze strony państwa, czekać aż napotkają one trudności.

W tym kontekście Komisja podziela pogląd, że pomoc przewidziana dla wyrównania kosztów osieroconych kwalifikuje się normalnie do odstępstwa na mocy art. 87(3)(c), jeśli ułatwia ona rozwój pewnych rodzajów działalności gospodarczej bez szkodliwego wpływu na warunki dla handlu w wymiarze sprzecznym ze wspólnym interesem.

Bez uszczerbku dla szczegółowych postanowień wynikających z Traktatów Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali oraz Euroatomu, a także z notatek Komisji na temat pomocy państwa, w tym Wytycznych do pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska<sup>6</sup>, Komisja może, w zasadzie, zaakceptować, jako będącą w zgodzie z art. 87(3)(c) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE) pomoc przewidzianą dla wyrównania odpowiednich kosztów osieroconych, która spełniała następujące kryteria:

*4.1 Pomoc ta musi służyć wyrównaniu odpowiednich kosztów osieroconych, które zostały jasno określone i wydzielone. W żadnych okolicznościach nie może ona przekroczyć sumy tych kosztów.*

*4.2 System płatności tej pomocy musi uwzględniać przyszły rozwój konkurencji. Rozwój ten może być oceniony w szczególności przez ilościowe wskaźniki (ceny, udział w rynku, inne właściwe składniki wskazane przez państwo członkowskie). Ponieważ zmiany w warunkach konkuren-*

<sup>6</sup> Dz. Urz. WE C 72, 10.03.1994, str. 3

*cji mają bezpośredni skutek dla sumy odpowiednich kosztów osieroconych, suma wypłaconej pomocy koniecznie będzie uwarunkowana rozwojem prawdziwej konkurencji, a kalkulacja pomocy do wypłacenia w określonym czasie będzie musiała uwzględniać zmiany w odpowiednich wskaźnikach pozwalające na ocenę stopnia osiągniętej konkurencji.*

*4.3 Państwo członkowskie musi zapewnić przesłanie do Komisji raportu rocznego, który w szczególności opisuje postępy w sytuacji konkurencyjnej na jego rynku energii elektrycznej poprzez wskazanie m.in. zmian obserwowanych w odpowiednich wskaźnikach ilościowych. Raport ten będzie przedstawiał szczegóły kalkulacji kosztów osieroconych uwzględnionych w danym roku oraz będzie wyszczególniał sumy wypłaconej pomocy.*

*4.4. Przy dokonywaniu analiz pozytywnie oceniona będzie przez Komisję degeneracyjna natura pomocy przeznaczanej na wyrównanie kosztów osieroconych; pomoc ta w rzeczywistości pomoże danemu przedsiębiorstwu w przyspieszeniu jego przygotowań do zliberalizowanego rynku energii elektrycznej.*

*4.5 Maksymalna suma pomocy, która może być wypłacona przedsiębiorstwu dla wyrównania kosztów osieroconych musi być z góry (wcześniej) określona. Musi ona uwzględniać wzrost produktywności, jaki może być osiągnięty przez to przedsiębiorstwo.*

*Podobnie, szczegółowe systemy kalkulacji i finansowania pomocy przeznaczanej na wyrównanie kosztów osieroconych oraz maksymalny okres, w którym taka pomoc może być udzielana, muszą być wcześniej jasno określone. Notyfikacja na temat takiej pomocy będzie w szczególności określała, jak kalkulacja kosztów osieroconych uwzględnia zmiany różnych wskaźników wspomnianych w punkcie 4.2.*

*4.6 Aby uniknąć kumulacji pomocy, państwo członkowskie zapewni wcześniej, żeby przedsiębiorstwom, które mają skorzystać z pomocy dotyczącej kosztów osieroconych, nie była wypłacana żadna pomoc na ratowanie lub restrukturyzację. Komisja uważa, iż wypłacanie kompensaty za koszty osierocone związane z inwestycjami w aktywa, które nie dają żadnych perspektyw*

*długoterminowej zdolności do działania, nie ułatwia przejścia sektora elektroenergetycznego do zliberalizowanego rynku i dlatego nie może kwalifikować się do odstępstwa na mocy art. 87(3)(c) Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE).*

*Jednak Komisja nabiera najpoważniejszych wątpliwości w przypadku pomocy przeznaczonej na wyrównanie kosztów osieroconych, nie spełniającej powyższych kryteriów albo zagrażającej zniekształceniami konkurencji pozostającymi w sprzeczności ze wspólnym interesem z następujących powodów:*

*4.7 Pomoc nie jest związana z odpowiednimi kosztami osieroconymi mieszczącymi się w powyższej definicji lub z jasno określonymi i zindywidualizowanymi kosztami osieroconymi albo przekracza sumę odpowiednich kosztów osieroconych.*

*4.8 Pomoc ma na celu zabezpieczenie całości lub części dochodu z okresu przed wejściem w życie Dyrektywy 96/92/EC, bez ścisłego wzięcia pod uwagę odpowiednich kosztów osieroconych, które mogą wynikać z wprowadzenia konkurencji.*

*4.9 Suma pomocy nie wydaje się być ściśle dostosowana do różnic pomiędzy ekonomicznymi i rynkowymi założeniami wstępnie przyjętymi przy szacowaniu kosztów osieroconych a rzeczywistymi ich zmianami w czasie.*

## **5. METODA FINANSOWANIA POMOCY FINANSOWEJ KTÓREJ CELEM JEST WYRÓWNANIE KOSZTÓW OSIEROCONYCH**

Państwa członkowskie mogą dowolnie wybierać metody finansowania pomocy finansowej przeznaczanej na wyrównanie kosztów osieroconych, jakie uważają za najwłaściwsze.

Jednak, w celu usankcjonowania takiej pomocy Komisja upewni się, że systemy finansowania nie zainicjują skutków, które są sprzeczne z celami Dyrektywy 96/92/EC albo z interesem Wspólnoty. Interes Wspólnoty uwzględnia m.in. ochronę konsumenta, swobodny przepływ towarów i usług oraz konkurencję.

Następnie te systemy finansowe nie mogą mieć skutków odstraszających inne przedsiębiorstwa lub nowe podmioty od wchodzenia na pewne krajowe bądź regionalne rynki. W szczególności pomoc przeznaczona na wyrównanie kosztów osieroconych nie może być finansowana z opłat za energię elektryczną będącą w tranzycie pomiędzy państwami członkowskimi albo z opłat związanych z odległością pomiędzy producentem a konsumentem.

Komisja zapewni również, żeby systemy finansowania pomocy przeznaczonej na wyrównanie kosztów osieroconych skutkowały sprawiedliwym traktowaniem uprawnionych i nieuprawnionych konsumentów. W tym celu raport roczny, o którym mowa w punkcie 4.3, będzie podawał rozbić źródeł finansowania przeznaczonego na wyrównanie kosztów osieroconych na uprawnionych i nieuprawnionych konsumentów. Jeśli nieuprawnieni konsumenci uczestniczą w finansowaniu kosztów osieroconych bezpośrednio poprzez taryfę za zakup energii elektrycznej, musi to być jasno powiedziane. Wkład nałożony na dowolną z tych grup (uprawnioną bądź nieuprawnioną) nie może przekroczyć tej proporcji kosztów osieroconych do wyrównania, która odpowiada udziałowi w rynku wyliczonemu dla tych konsumentów.

Jeśli fundusze są mobilizowane przez prywatne przedsiębiorstwa w celu finansowania mechanizmów pomocowych opracowanych dla wyrównania kosztów osieroconych, zarządzanie tymi funduszami będzie musiało być jasno oddzielone od zarządzania normalnymi zasobami tych przedsiębiorstw. Takie inwestycje nie mogą przynosić korzyści przedsiębiorstwom zarządzającym nimi.

## 6. INNE WSKAŹNIKI OCENY

Przy analizie pomocy państwa przeznaczonej na wyrównanie kosztów osieroconych Komisja w szczególności uwzględni wielkość i poziom połączeń danej sieci oraz strukturę sektora energii elektrycznej. Pomoc dla małej sieci z niskim stopniem połączeń z resztą Wspólnoty będzie mniej zagrażała zapoczątkowaniem istotnych zniekształceń konkurencji.

Metodologia dotycząca kosztów osieroconych pozostaje bez uszczerbku dla stosowania, w regionach objętych artykułem 87(3)(a) TWE, Wytocznych w sprawie krajowej pomocy regionalnej<sup>7</sup>. Zgodnie z art. 86(2) Trak-

tatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE) jeśli zastosowanie reguł o pomocy państwa do kosztów osieroconych utrudnia wykonanie, w prawie lub faktycznie, szczegółowych zadań wyznaczonych przedsiębiorstwu, którym powierzono zostało realizowanie usług ogólnego ekonomicznego interesu albo mających charakter monopolu nastawionego na dochody, można odstąpić od tych reguł, pod warunkiem, że nie ma to wpływu na handel w zakresie sprzecznym z interesami Wspólnoty.

Reguły, określone w tej metodologii dotyczącej pomocy państwa przeznaczonej na wyrównanie kosztów osieroconych wynikających z Dyrektywy 96/92/EC, mają zastosowanie niezależnie od tego, czy dane przedsiębiorstwa są własnością publiczną czy też prywatną.

<sup>7</sup> Dz. Urz. C 74, 10.03.1998, str. 9